

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

ХТО ТАКИЙ ПАТРІОТ

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
ОПИТУВАННЯ «ХТО ТАКИЙ ПАТРІОТ?» КОРИСТУВАЧІВ-ДІТЕЙ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

ХТО ТАКИЙ ПАТРІОТ

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
ОПИТУВАННЯ «ХТО ТАКИЙ ПАТРІОТ?» КОРИСТУВАЧІВ-ДІТЕЙ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

ББК 78.349.5

X 97

УДК 023

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.

Укладач О.Б. Петренко.

Літературний редактор О.А. Кадькаленко.

Хто такий патріот : аналітична довідка за результатами опитування «Хто такий патріот?» користувачів-дітей Національної бібліотеки України для дітей / Нац. б-ка України для дітей; уклад. О.Б. Петренко. – Київ, 2016 – 8 с.

В аналітичній довідці представлено результати оцінювання ефективності національно-патріотичного виховання користувачів-дітей Національної бібліотеки України для дітей, яке здійснювалося методом опитування за темою «Хто такий патріот?».

© Національна бібліотека України для дітей

У виховній сфері реалізація системних практичних заходів повинна супроводжуватися постійним моніторингом.

Про це наголошено в Указі Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015 «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Одним із перших моніторингів бібліотеки став проєкт онлайн опитування «Зростаємо справжніми українцями» користувачів-дітей на сайті <http://www.chl.kiev.ua> 2015 року. Потім цю роботу було продовжено під час акції «Вільний мікрофон» в рамках Року Державності України (2015 р.) та опитування «Хто такий патріот?» (2016 р.).

Дослідження «Хто такий патріот?» проводилося в 2016 році серед дітей-підлітків 12-16 років учасників таких масових заходів: музичного міксу «Вальс опалений війною», години пам'яті «Маки пам'яті», зустрічі з письменницею, етнографом І.Ю.Квасницею, музичного портрету О.С. Білаша «Я з пісні народної виріс», дня інформації «Чорнобильський пил на роки опадає», зустрічі з в'язнями концтаборів «Українці в концтаборі...». Дослідження було спрямоване на вивчення ефективності проведених заходів серед учнів старших класів – користувачів бібліотеки через вплив на формування їх патріотичних почуттів і громадської думки. Адже саме учасники заходів є безпосередніми експертами їх якості і ефективності. Крім того, засобами опитування ми намагалися спонукати юних користувачів до роздумів і усвідомлення ними патріотичного почуття відповідальності за майбутнє України. Ми визначаємо патріотизм як активну направленість особистості на встановлення тісних зв'язків з культурним, економічним і політичним життям країни, налаштованість громадянина активно впливати на її розвиток.

Підлітковий вік є найбільш визначальним у психосоціальному розвитку людини. Бурхливий ріст і розвиток усього організму вносить нові переживання і думки в їхнє життя. Сприймання перебуває в стадії становлення, і тому якість його різна. Тому дослідження серед даної вікової категорії певною мірою можна вважати прогностичним.

Усього в дослідженні виявили бажання висловитися 113 учасників названих масових заходів, а це майже 95% від загальної кількості респондентів (55 дівчаток та 58 хлопчиків). За віковими категоріями респонденти розподілилися так:

11 років	4	5	1
12 років	12	32	20
13 років	12	31	19
14 років	12	17	5
15 років	7	13	6
16 років	8	15	7

■ дівчатка ■ хлопчики

Слід констатувати, що загалом користувачі бібліотеки, а це в основному юні мешканці столиці, налаштовані патріотично і заходи справляють на них сильні емоційні враження, які спонукають дітей до роздумів... Проведене анкетування показало рівень сформованості почуття патріотизму у підлітків, через призму сприйняття людини-патріота, яку респонденти визначають через:

	%	відповідей
любов до країни	15,7	30
любов до Батьківщини	13,6	26
відданість Батьківщині	12,6	24
готовність до захисту Батьківщини	10,5	20
працю на благо України	9,4	18
шанобливе ставлення до Батьківщини	7,3	14
пожертву власного життя заради Батьківщини	6,8	13
піклування про Батьківщину	5,2	10
дотримання народних традицій	5,2	10
любов до рідної землі	3,1	6
відповідальність перед країною	2,6	5
гордість за країну	2,6	5
вірність народу України	2,6	5
ціннісне ставлення до Батьківщини	2,6	5
не відповіли	1,6	3

Згідно з результатами опитування 97,4% респондентів гідні звання українця–патріота своєї рідної країни. У щирих відповідях дітей на запитання «Хто такий патріот?» відчувається сплав почуття і думки осягнення святині – Батьківщини – не тільки розумом, а й передусім серцем. Для старшокласників 15-16 років патріот це та «людина, яка знає ціну землі де вона народилась, бо це незамінна земля»; «людина віддана ідеї поновлення добробуту на Батьківщині»; «людина, що усвідомлює важливість свого життя в країні – Україна. Людина, яка прагне кращого життя не собі, а своєму народу. Людина, яка не словами, а ділом втілює свої мрії в життя заради своїх співвітчизників»; «людина, яка любить та поважає ту країну, у якій народився та виріс»; «людина, громадянин, який готовий піти на жертву заради своєї країни та загальної ідеї»; «людина, яка захищає свою країну і батьківщину аби в майбутньому жити краще ніж попередники. Аби не було війни в країні яку ми любимо»; «людина, яка щиро любить свою Батьківщину і готова заради миру в ній на все. Це добра, щиросердна людина, яка вірить в світле майбутнє і зробить для цього все, що від неї залежатиме»; «патріот це той, хто робить корисне для держави»; «патріот – це той, хто поважає свою країну, дотримується її традицій»; «людина, яка готова боротися за свою країну, щоб та існувала в мирі»; «людина, яка знає минуле своєї країни і робить все, щоб зберегти її, турбується, шанує ветеранів і не допустить нічого поганого» та ін.

І якщо у цієї вікової категорії респондентів (15-16 років) висловлювання більш узагальнюючі, осмислені і глобальніші, то у підлітків 13-14 років поняття патріот більш конкретні і чіткі, пов'язані з певними діями і вчинками. Отже, на їх думку патріот – це «людина, яка щиро любить свою країну, пишається нею та ніколи не зра-

дять»; «той, хто за країну може віддати життя»; «людина, яка не кричить на всі боки, а той, хто за країну віддасть душу»; «той, хто любить свою країну та поважає свої традиції»; «людина, яка поважає свої звичаї, традиції своєї країни, яка не зрадить свою країну. У нашому віці буде рости толерантною і вихованою людиною, щоб показати, що ми найкраща нація»; «людина, яка сприяє діями розвитку своєї країни»; «людина, яка не говорить і не кричить про те, що вона патріот, а робить свою країну і самого себе кращим»; «людина, яка висловлює патріотизм не на словах, а робить щось для своєї країни. Оскільки зараз у нас в країні війна і патріоти йдуть та боронять»; «який не продасть свою Батьківщину, той, хто ходить в Національну бібліотеку України для дітей та читає твори, книжки Тараса Шевченка, Лесі Українки», «людина, яка стоїть до кінця за свою Батьківщину і любить свій край» та ін.

Більш лаконічніше, але теж усвідомлене поняття «Хто такий патріот?» у висловлюваннях користувачів 11–12 років. Їх анкети заповнені відповідями: «той, хто любить свою Батьківщину», «людина, яка дуже любить свою країну. Більше ніж своє життя», «той, хто любить свою мову, країну», «патріот – дитина своєї країни», «відома людина власної країни», «людина, яка творить твори», «людина, яка підтримує свою країну», «людина, яка любить та шанує свою країну» та ін.

Незалежно від того, якого тематичного спрямування були масові заходи, респонденти чітко усвідомили поняття і значення бути патріотом, хоча значна кількість дітей ототожнює поняття Батьківщини і держави. Але це тільки підкреслює необхідність роз'яснювальної роботи серед дітей про відмінність понять держави і Батьківщини. Опитування показало, що реальні події, які сьогодні відбуваються на Сході нашої країни (військова агресія Росії), обумовлюють у підростаючого покоління прагнення до захисту своєї Батьківщини (10,5%) та готовності пожертвувати власним життям заради Батьківщини (6,8%). Це підкреслює високий рівень патріотизму у користувачів-дітей, а бібліотеки йдуть вірним шляхом, реалізуюючи Указ Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки». Одним з основних завдань національно-патріотичного виховання – це «забезпечити активну участь громадян у збереженні цілісності України та її безпеки від зовнішньої загрози».

Отже, висловлювання респондентів різних вікових груп підтвердили, що поняття патріотизму – це сплав почуття й думки, яке починається з любові до своїх батьків, людини, рідної домівки, природи рідного краю, шанування людської праці, традицій свого народу і переростає у те поняття (від грецького «патріс») – любов до Батьківщини, відданість Вітчизні, народу. А Національна бібліотека України для дітей є осередком культивування національної гідності, патріотичного виховання дитини. За результатами опитування буде підготовлено консультацію «Моніторинг та оцінка ефективності процесу національно-патріотичного виховання юних користувачів у бібліотеках України для дітей».

Хто такий патріот:
аналітична довідка за результатами опитування за темою
«Хто такий патріот?» користувачів-дітей
Національної бібліотеки України для дітей.

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.
Укладач О.Б. Петренко.
Літературний редактор О.А. Кадькаленко.
Комп'ютерна верстка Н.В. Ярчак
Підписано до друку 2.11.2016 р.
Зам. № 22. Наклад 75 прим.

Видавець та виготовлювач
НБУ для дітей
вул. Баумана, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua

Видавець та виготовлювач
НБУ для дітей
вул. Баумана, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua